

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 02 sierpnia 2024 r.
znak sprawy: DBD.dyr.071.13.2024

Pan Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

Dotyczy: szacowania szkód za pośrednictwem aplikacji

Szanowny Panie Rzeczniku,

uprzejmie informuję, że zgodnie z przepisami § 13zże rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w 2023 i 2024 r. Agencja udziela pomocy finansowej i producentowi rolnemu:

- 1) któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- 2) będącemu mikroprzedsiębiorstwem, małym albo średnim przedsiębiorstwem w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia 2022/2472;
- 3) w którego gospodarstwie rolnym powstały szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2023 r. suszy w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, **które zostały obliczone za pomocą publicznej aplikacji i wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji roślinnej** w gospodarstwie rolnym z ostatnich trzech lat poprzedzających rok wystąpienia suszy.

Do wniosku o pomoc producent rolny, który ubiegał się o ww. pomoc w związku ze szkodami powstałymi w wyniku suszy, zobowiązany był dołączyć:

- 1) uwierzytelniony przez producenta rolnego **wydruk protokołu oszacowania szkód, albo kalkulacji oszacowania szkód**, które zawierają informację o powierzchni upraw rolnych, na której powstały szkody spowodowane wystąpieniem w 2023 r. suszy w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich;
- 2) kopię polisy ubezpieczeniowej potwierdzającej zawarcie umowy ubezpieczenia upraw rolnych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami termin składania wniosków o ww. pomoc oraz stawki pomocy minister właściwy do spraw rolnictwa był zobowiązany ogłosić w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej obsługującego go urzędu, z tym że wysokość stawki pomocy był zobowiązany ogłosić najpóźniej 7 dni przed rozpoczęciem terminu składania wniosków o przyznanie pomocy.

Uwzględniając powyższe w dniu 21 lutego 2024 r. ogłoszone zostały stawki przedmiotowej pomocy oraz termin naboru wniosków od 29 lutego do 15 marca 2024 r. A zatem od 21 lutego 2024 r. rolnicy posiadali informacje o terminie naboru wniosków, należy zwrócić uwagę, że zgodnie z obowiązującymi przepisami wniosek zawierał jedynie niezbędne dane dotyczące wnioskodawcy tj.:

- 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres producenta rolnego ubiegającego się o pomoc,
- 2) numer identyfikacyjny producenta rolnego ubiegającego się o pomoc, nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności,
- 3) numer identyfikacyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (numer PESEL) oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP) producenta rolnego ubiegającego się o pomoc, o której mowa w ust. 1, o ile został nadany, a w przypadku osób fizycznych nieposiadających numeru PESEL - numer paszportu albo innego dokumentu stwierdzającego tożsamość,
- 4) informacje o prowadzonej przez producenta rolnego działalności gospodarczej oraz informacje o wysokości otrzymanej przez niego pomocy publicznej, o których mowa w art. 37 ust. 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

Natomiast protokoły lub kalkulacje oszacowania szkód producenci rolni, którzy skutecznie podpisali profilem zaufanym wnioski o oszacowanie szkód mogli pobierać w aplikacji „Zgłoś szkodę rolniczą” od listopada 2023 r.

Zgodnie bowiem z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wnioski o oszacowanie szkód spowodowanych wystąpieniem suszy producent rolny opatruje podpisem zaufanym.

Tylko podpisanie wniosku uruchamia proces jego weryfikacji oraz generowania :

- protokołu, jeżeli szkody wynoszą powyżej 30 % średniej rocznej produkcji roślinnej w gospodarstwie rolnym z ostatnich trzech lat poprzedzających rok, w którym wystąpiła susza, albo
- kalkulacji w przypadku, gdy szkody nie przekraczają 30 % średniej rocznej produkcji roślinnej.

Należy zauważyć, że status wniosku „w edycji” oznacza, że wniosek nie został skutecznie podpisany.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że uwzględniając zgłaszane przez producentów rolnych problemy z podpisywaniem wniosków w bieżącym roku wprowadzono funkcjonalność zgodnie, z którą producent rolny dodatkowo otrzymuje wiadomości e-mail z powiadomieniem o zmianie statusu sprawy (na adres, który wskazał we wniosku w sekcji Informacje o wnioskodawcy w polu Adres e-mail):

- 1) Powiadomienie o skutecznym podpisaniu wniosku
- 2) Alert o niepowodzeniu podpisania wniosku
- 3) Powiadomienie o możliwości pobrania kalkulacji
- 4) Powiadomienie o wygenerowaniu protokołu
- 5) Powiadomienie o podpisanym protokole do odbioru.

Dopiero zmiana statusu na „złożony” oznacza, że wniosek został skutecznie wysłany i będzie brany pod uwagę w trakcie przeliczenia algorytmem rozliczeniowym.

Ponadto uprzejmie informuję, że zgodnie z przepisami § 13zdz ust.13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i

sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa we wniosku o oszacowanie szkód producent rolny jest zobowiązany podać informację o procentowej wysokości szkód spowodowanych wystąpieniem suszy w poszczególnych uprawach.

W przypadku gdy producent rolny w tym wniosku poda procentową wysokość szkód spowodowanych przez suszę w poszczególnych uprawach wyższą niż ta wysokość ustalona na podstawie danych Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowego Instytutu Badawczego (dalej IUNG) - do obliczenia wysokości szkody przyjmuje się odpowiednio dane w tym zakresie IUNG.

Natomiast zgodnie z przepisami § 13zdd ust.14 ww. rozporządzenia w przypadku gdy procentowa wysokość szkód ustalona zgodnie z ust. 13 różni się od procentowej wysokości szkód oszacowanej przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód spowodowanych przez suszę, do obliczenia wysokości szkody przyjmuje się:

- 1) wyższą wysokość szkód spowodowanych wystąpieniem suszy, jeżeli różnica
- 2) niższą wysokość szkód powiększoną o 30%, jeżeli różnica wynosi więcej niż 30% w stosunku do niższej wysokości szkód;
- 3) wysokość szkód ustaloną na podstawie danych IUNG, jeżeli zgodnie z ustaleniami tego instytutu wysokość szkód wynosi 0%.

Przedstawiając powyższe należy podkreślić, że przepisy te mówią o powiększeniu niższej wysokości szkód o 30 %, a nie o 30 punktów procentowych (patrz np. § 3 ust. 11 ww. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r.).

Ponadto uprzejmie informuję, że w przypadku upraw wielokośnych np. łąk, w aplikacji publicznej straty w całym sezonie wegetacyjnym są prezentowane osobno dla każdego z pokosów i mogą przybierać wartość od 0% do 100% dla każdego z pokosów. A zatem szkód tych nie można sumować.

Łączna roczna wartość produkcji w przypadku łąk została podzielona pomiędzy poszczególne pokosy w przypadku uprawy dwukośnej: I pokos 60% średniej rocznej produkcji z danej uprawy, II pokos 40% średniej rocznej produkcji z danej uprawy. Oznacza to, że aby obliczyć łączny procent szkód w łące dwukośnej należy procent

szkód w pierwszym pokosie wskazany w raporcie pomnożyć, przez 0,6. Natomiast procent szkód w drugim pokosie pomnożyć przez 0,4 i tak obliczone procenty zsumować.

Wysokość szkód na poziomie średniej rocznej produkcji roślinnej każdego producenta rolnego jest obliczana jako różnica:

- a) iloczynu ilości produktów roślinnych wyprodukowanych w roku, w którym wystąpiła susza i średniej ceny sprzedaży, i
- b) iloczynu średniej rocznej ilości produktów roślinnych wyprodukowanych w okresie trzech lat przed wystąpieniem suszy i uzyskanej średniej ceny sprzedaży.

A zatem na wysokość szkód średniej rocznej produkcji roślinnej ma wpływ nie tylko procentowa wysokość szkód w poszczególnych uprawach, ale również wysokości przychodów z poszczególnych upraw, w tym przychodów z upraw, w których nie jest szacowana susza.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami zarówno oszacowanie szkód jak i powyższa pomoc są realizowane dla suszy w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu upraw rolnych i zwierząt gospodarskich.

Szkody spowodowane przez suszę zgodnie z przepisami o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich oznaczają szkody spowodowane wystąpieniem, w dowolnym sześciodekadowym okresie od dnia 21 marca do dnia 30 września, spadku klimatycznego bilansu wodnego poniżej wartości określonej dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb.

System Monitoringu Suszy Rolniczej podlega ciągłej rozbudowie i doskonaleniu, co pozwala na dokładniejsze szacowanie suszy i może powodować, że blisko siebie położone uprawy tych samych roślin z uwagi na zróżnicowanie glebowe i coraz częściej występujące deszcze punktowe mogą mieć oszacowaną inną wysokość szkód.

System Monitoringu Suszy Rolniczej nie uwzględnia szkód powstałych w wyniku innych niekorzystnych zjawisk atmosferycznych czy błędów w agrotechnice, co oznacza, że stan faktyczny upraw, o czym w mowa w Pana piśmie może być inny niż wskazania w aplikacji. Nie oznacza to jednak błędów lub nieprawidłowości w protokołach lub kalkulacjach.

Należy podkreślić, że wniosek o oszacowanie szkód za pośrednictwem aplikacji może złożyć każdy producent rolny, który złożył wniosek o płatności bezpośrednio i który posiada profil zaufany. W 2023 r. wnioski o oszacowanie szkód złożyło ok. 290 tys. producentów rolnych, z czego 140 tys. producentów rolnych (blisko 12% producentów, którzy złożyli wniosek o płatności bezpośrednio) miało oszacowane szkody na poziomie powyżej 30% średniej rocznej produkcji roślinnej, a zatem na poziomie uprawniającym do ubiegania się o pomoc.

Prawidłowość działania aplikacji „Zgłoś szkodę rolniczą” potwierdzają również wyniki szacunku produkcji głównych upraw rolnych i ogrodniczych w 2023 r. opracowane przez Główny Urząd Statystyczny.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Stefan Krajewski
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/